

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLAD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Portugalia. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Azya. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

Wiedeń, 18. stycznia. Minister finansów i handlu baron *Baumgartner* tłómacząc się wiekiem i osłabionem zdrowiem prosił o uchylene od ministeryów, którei dotychczas zarządzał. Jego Cesarska Mość raczył najwyższem pismem własnoręcznem przyzwolić na tę prośbę wyrażając zarazem baronowi *Baumgartner* najwyższe uznanie Swoje znakomitych zasług, które położył dla cesarskiego Domu i dla państwa. Najjaśniejszy Pan raczył także rozkazać, ażeby pomieniony minister zatrzymał dyrekye obydwóch ministeryów finansów i handlu aż do dalszego ich obsadzenia. (W. Z.)

Kraków, 16. stycznia. W wielkiem księstwie Krakowskiem załatwiły trzy c. k. komisye okręgowe dla uwolnienia od ciężarów gruntowych po koniec grudnia 1854 r. 164 meldunków o powinnościach od gruntów chłopskich względem 138 gmin i części gmin. W gminach tych uwolniono od ciężarów 6316 obowiązanym z kapitałem indemnizacyjnym 1.250.050 złr. 25 kr., i wydano 140 wyroków dla gmin z indywidualnem obliczeniem sumy uwolnienia. Tytułem restancyi przyznano uprawnionym, a mianowicie za czas od 1go lipca 1847 do 15go maja 1848 r. 1249 złr. 23¹/₈ kr., a za czas od 16go maja po koniec października 1848 r. 28.648 złr. ¹/₈ kr., następnie załatwiły te komisye w tym samym czasie 253 meldunków co do mających się spłacić ciężarów w względem 138 gmin i części gmin. W tych gminach uwolniono od ciężarów 2299 obowiązanym, a kapitał uwolnienia wynosi 282.578 złr. 22⁴/₈ kr., z czego na kraj przypada 419 złr. 15 kr., a na obowiązanym 282.159 złr. 7⁴/₈ kr. Przytem wydano 1878 indywidualnych wyroków i 190 głównych wykazów. Eruowana restancya dziesięciny wynosi 8813 złr. 55⁵/₈ kr. W okręgu administracyjnym Krakowskim w Galicyi zweryfikowały c. k. komisye okręgowe po koniec grudnia 1854 r. 804 meldunków z 27.741 pozycjami meldunkowemi. Całkiem załatwiono 250 meldunków powinności poddańczych względem 249 gmin i części gmin. W tych gminach uwolniono 9607 obowiązanym z kapitałem indemnizacyjnym w sumie 1,875.935 złr. 42⁴/₈ kr.

Tytułem wynagrodzenia za poddańcze nie należycie uiszczane ciężary wykazano 184 złr. 30²/₈ kr.; tytułem restancyi za czas od 1. listopada 1847 do 15. maja 1848 r. 4630 złr. 13²/₈ kr., a za czas od 16. maja po koniec października 1848 r. 42.575 złr. ²/₈ kr. Przytem wydano 264 wyroków dla gmin i wypracowano 38 głównych wykazów.

Następnie załatwiły te komisye okręgowe w tym samym czasie 85 meldunków co do ciężarów zniesionych za słusznem wynagrodzeniem względem 74 gmin i części gmin; w gminach tych uwolniono 481 obowiązanym, a odnośny kapitał indemnizacyjny wynosi 37.519 złr. 5 kr., który przypada na obowiązanym.

Restancye w dziesięcinie wykazano w sumie 7449 złr. 46¹/₈ kr. m. k. Przytem wydano 478 indywidualnych wyroków, wypracowano 412 specjalnych wykazów względem restancyi dziesięciny i 81 głównych wykazów.

W ogóle uwolniono w administracyjnem terytorium Krakowskiem 15.923 obowiązanym od zniesionych za słusznem wynagrodzeniem ciężarów z kapitałem 3,125.986 złr. 7⁴/₈ kr. i 2780 obowiązanym od zrelować się mających ciężarów z kapitałem 320.097 złr. 27⁴/₈ kr.

C. k. komisya ministeryalna dla uwolnienia od ciężarów gruntowych przyzwoliła po koniec grudnia 1854:

a) z zastrzeżeniem sądowego przyznania tytułem zaliczek kapitałowych sumę 3,718.200 złr. i

b) zaliczek rent w obligacyach długu 3,405.630 złr.

Cała tedy indemnizacya częścią ze strony komisji okręgowych eruowana, częścią ze strony komisji ministeryalnej tytułem zaliczek przyzwolona wynosi 10,569.913 złr. 35 kr.

Nakoniec przyznała c. k. komisya ministeryalna uprawnionym w kapitałach indemnizacyjnych z zastrzeżeniem przyznania sądowego 1,174.710 złr. 52⁴/₈ kr., następnie tytułem restancyi za czas od 1go lipca 1847, a względnie od 1go listopada 1847 do 15go maja 1848 r. 1126 złr. 39 kr., a za czas od 16. maja po koniec października 1848 r. 23.786 złr. 50 kr., następnie tytułem restancyi dziesięciny 5130 złr. 36⁵/₈ kr. — C. k. dyrekyca funduszu indemnizacyjnego zaasygnowała w zaliczkach kapitałów i rent, tudzież w zlikwidowanych restancyach rent po koniec grudnia 1854 r. w c. k. kasach funduszu indemnizacyjnego 3,666.300 złr. w 5989 sztukach obligacyi długu, a kasy wypłaciły stronom w 5312 obligacyach długu sumę 3,442 250 złr.

Ameryka.

(Wystąpienie Brazylii przeciw republice Paraguay.)

Eskadra, którą uzbroiła Brazylija przeciw republice Paraguay w porcie Rio-Janeiro, miała według ostatnich wiadomości w pierwszych dniach grudnia wypłynąć na morze. Naczelnym komendantem tej eskadry mianowany jest dotychczasowy szef dywizyi Pedro Ferreira d' Oliveira, który z polecenia rządu obejmie także dyplomatyczną misję w tej sprawie; mianowicie ma żądać zadośćuczynienia za sposób, jaki rząd paraguayski zerwał stosunki z rządem brazylijskim, a oprócz tego uzyskać dla eskadry ekspedycyjnej i dla wszystkich brazylijskich okrętów wojennych i handlowych prawo wolnej żeglugi na rzece Paraguay, płynącej wzdłuż terytorium republiki. Uzbrojona eskadra ma według ostatnich doniesień odpłynąć rzeką Parana pod Tres Rocas. Ztamtąd ma komendant uwiadomić prezydenta Lopez, że chce być przyjęty tytułem ambasadora Brazylii w specjalnej misyi. W razie przyjęcia tej propozycyi uda się na małym okręcie do stolicy Assumção, i tam przedłoży powyższe żądania. Gdyby zaś te żądania zostały odrzucone, lub poseł w ogóle nie został przyjęty, wtedy eskadra brazylijska podpłynęłaby na przebój rzeką Paraguay aż pod miasto Albuquerque w prowincyi Matto Grosso. Eskadrę ekspedycyjną tworzyć mają następujące okręta: z Rio Janeiro okręta parowe „Amazonas“ o 8 działach, okręt admirałski „Pedro II.“ o 7, „Maga“ o 7, „Viamao“ o 7, „Quequitinhonha“ o 5 i „Dom Pedro“ holownik; oprócz tego stały na rzece La Plata w pogotowiu do ekspedycyi: okręt parowy „Thetis“, korweta żaglowa „Denna Francisca“ i okręt transportowy „Berenice“. Do tych okrętów dodane będą jeszcze statki transportowe. Cała eskadra ma zabrać z sobą 1000 żołnierzy. W Rio Janeiro utrzymywało się zresztą zdanie, że teraźniejszy prezydent w Paraguay, Lopez, wkrótce dla wewnętrznych niesnasek będzie musiał ustąpić z swej posady, a wtedy zmiana rządu ułatwi porozumienie się tej republiki z Brazylią. (Abld. W. Z.)

Portugalia.

(Ospa na okręcie. — Mała opozycya w Kortezach. — Budżet.)

Lizbona, 9. stycznia. Okręt „Meander“ wpłynął w drodze do Krymu na rzekę Tag, gdyż między wojskiem na pokładzie będącem wydarzyło się 40 przypadków ospy. Oprócz portu Rotterdamskiego ogłoszono wszystkie inne porty holandzkie za wolne od cholery. — Opozycya w Kortezach ma być w tym roku jeszcze słabiej zastąpiona niż w poprzedzającym. Budżet przedłożono; wydatki obliczono w sumie 11.296 contos, dochody 11.001 contos, niedobór będzie przeto wynosić 295 contos (66.375 funtów). (Zeit.)

Anglia.

(Raport lorda Raglan z 30. grudnia.)

Londyn, 13. stycznia. Wczoraj wieczór przybył kuryer z Turcyi i przywiózł następującą depezę od lorda Raglana:

„Pod Sebastopolem 30. grudnia 1854. Mości Książę. Od ostatniej mej depezy z 26go nastąpiło cokolwiek łagodniejsze powietrze; ale ziemia w bardzo złym jeszcze stanie. Ośmnasty pułk przybył już i mam zaszczyt donieść, że codziennie otrzymujemy znaczne zapasy wojenne, ciepłe suknie i baraki dla armii. Dołoży się wszelkich starań, by wysadzić na ląd te zapasy, ale praca ta będzie połączone z wielkimi trudnościami — po części dla nadzwyczajnej szczupłości zatoki i jej przepiętności, po części zaś dla ciasnego przystępu do miasta i braku dogodnego miejsca na wybrzeżu, gdyż od strony północnej zamykają morze skały, a zatem pozostaje tylko jedna strona do użytku. — Rosyane cofają się coraz dalej z doliny Czernej, a na zamykających ją wzgórzach wznoszą fortyfikacye, z

czego wnosić można, że trudno by im było utrzymać się z wojskiem na polu. — Jenerał Canrobert wysłał dziś zrana rekonesans ku rzece, który działa wspólnie z oddziałem korpusu jenerał-majora Sir Colina Campbell po ostatecznej prawej stronie Bałakławy. Skutek tej wyprawy nieznan jeszcze. Załączam listę strat poniesionych od 25. do 28go b. m. Zostają itd. Raglan.“

Od 25. do 28go grudnia straciła armia angielska w ogóle 11 ludzi, z których 2 poległo, 9 jest ranionych a 2 zginęło bez śladu. (Wien. Ztg.)

(Lord Cardigan wrócił. — Obawy powstania nowego na Przylądku.)

Londyn, 12. kwietnia. Lord Cardigan, wracający z Bałakławy, przybył tu wczoraj zrana z Paryża.

Z Przylądka donoszą, że mieszkańcy pograniczy trwożą się nowym powstaniem Kafarów, które mogłoby przybrać olbrzymie rozmiary, gdyby Fingowie chcieli się połączyć z nimi. Ale to nienastąpi podobno. (W. Z.)

Francya.

(Uchwała rady stanu względem wykonania rozkazów ministerjalnych.)

Paryż, 12. stycznia. W czerwcu roku 1849 nakazało ministerjum spraw wewnętrznych przytłumienie obudwu dzienników „Le Peuple“ i „La vraie Republique“ i poleciło oddziałowi gwardyi narodowej wykonanie tego dekretu, to jest zamknięcie drukarni Boulego. Personale zecerów i drukarzy sprzeciwiło się temu rozporządzeniu, tak że gwardya narodowa musiała wkońcu użyć przemocy, przyczem uszkodzono nieco sprzęty i materiały drukarskie. — Właściciel drukarni pan Boulé, wytoczył potem proces o wynagrodzenie szkody, ale wszystkie instancje odrzuciły jego skargę. Pan Boulé zaniósł tedy w roku 1852 nową skargę z obliczeniem swej szkody na 79.229 franków do ministra spraw wewnętrznych, upraszając go, by go uwiadomił o swem postanowieniu, gdyż w przeciwnym razie będzie uważał milczenie jego za odrzucenie reklamacji i przedsięwzięcie dalsze kroki sądowe. Dnia 15. kwietnia 1854 nastąpiła na to odmowna odpowiedź, poczem pan Boulé wytoczył tę sprawę w radzie stanu, która na posiedzeniu swem odbytem 5go b. m. powzięła następującą ważną uchwałę: „Jeżeli wypadki polityczne wymagają tego, by w głównej siedzibie rządu stan oblężenia zaprowadzony został, wtedy minister spraw wewnętrznych, nakazując przytłumienie jakiego dziennika, wykonywa tylko środek wysokiej policyi, nakazany wypadkami, i radzie stanu nieprzysłuzna żadna decyzja w tej mierze. Jeżeli zaś opór zamierzony i stawiony takiemu rozporządzeniu wywoła jaką kolizję, przy którejby materiały drukarni tego dziennika uszkodzony został, wówczas wypadek taki niemoże upoważniać właściciela do żądania indemnizacji.“ (W. Z.)

Włochy.

(Sprawy w izbach. — Doniesienie o śmierci królowej. — Opór przeciw zniesieniu klasztorów.)

Na posiedzeniu drugiej Izby sardyńskiej z 12go b. m. odczytał prezydent poselstwo ministra spraw wewnętrznych, którem oznajmiono zgromadzeniu zgon Jej Mości Królowej wdowy, Maryi Teresy.

Prezydent miał krótką przemowę na cześć zmarłej i dodał tę uwagę, że później wybraną będzie losem deputacya z grona Izby dla wyrażenia J. M. królowi kondolencyi ze strony zgromadzenia, a tymczasem mają być posiedzenia odroczone, na co się też zgodzono.

Na posiedzeniu z 10go zabrał głos deputowany *Gustavo Cavour* dla zreasumowania mowy swej mianej na posiedzeniu z dnia 9go przeciw ustawie o klasztorach. Postępowanie ministerstwa z korporacyami religijnymi porównał z treścią bajki o wilku i owcach i w silnych wyrazach wystawił pozałowania godny stan członków tych korporacyi w razie utrzymania się wspomnianej ustawy.

W tym samym duchu przemawiał także i deputowany *De Viry*, wystawiając nadto całą niesprawiedliwość tej ustawy. (A. B. W. Z.)

Niemce.

(W gmachu wystawy paryskiej zastawione są sale na płody rosyjskie.)

Berlin, 18. stycznia. Paryżka wystawa przemysłowa, która ma być otwarta za kilka miesięcy, zajmuje w wysokim stopniu naszą publiczność przemysłową; jakoż wysyłają na nią liczne artykuły i chcą ją także osobiście zwiedzić, pochlebając sobie, że za zwykłym paszportem, opatrzonym tylko stemplem ambasady francuzkiej będą mogli udać się na wystawę do Paryża. Słychać, że jest życzeniem Cesarza Ludwika Napoleona, ażeby także stan przemysłowy rosyjski, mimo że między Francją i Rosją wojna panuje, wysłał przedmioty swoje na wystawę Paryżką, na które w gmachu wystawy przeznaczono osobno obszerne sale i tymczasem niebędą na nic innego użyte. (Zeit.)

(Friedrichsdory z mennicy Graumanna.)

Berlin, 16. stycznia. *Zeit* pisze: Pojawiają się jeszcze w obiegu tak zwane „średnie friedrichsdory“ z czasów administracyi mennicznej tajnego radcy *Graumanna*, który podczas siedmioletniej wojny miał mennicę w dzierzawie, a chcąc wydobyć nadzwyczajnie wysoką cenę dzierzawy, kazał wybijać monety zawierające mniej srebra. Te friedrichsdory są z lat 1755, 1756, 1757 i 1759 przytem większe i grubsze od dobrych, a w miejscach wytartych przebijają kolor miedzi. Prócz tego mają wszystkie na stronie odwrotnej przy napisie „*Friedericus Borussiae Rex*“ literę U, dobre zaś z tych samych lat mają V. Kasy królewskie przyjmują wprawdzie te monety, ale mieniają je dopiero po próbie w mennicy. Najwięcej dają za nie

3 tal. 27 gr. śr., którą to wartość rzadko który z nich ma dzisiaj. Rzadko wprawdzie przychodzi w obieg, ale publiczność powinna je oględnie i z uwagą przyjmować. (Zeit.)

Księstwa Naddunajskie.

(Porta unieważnia rangi nadane od Rosyan.)

Wiedeń, 19. stycznia. Donoszą z *Bukaresztu* z dnia 4. b. m., że sekretaryat państwa ogłosił rozporządzenie panującego księcia, według którego wszelkie nadania rangi ze strony władz rosyjskich podczas ostatniej okupacyi uznana wysoka Porta za nieważne tak w stanie cywilnym jakoteż wojskowym. (Abbl. W. Z.)

Turcyja.

(Dokumenty Sultanskie przesłane Omerowi Baszy.)

Konstantynopol, 4. stycznia. Jego Mość Sultán przesłał Omerowi Baszy następujące dwa dokumenty:

1) „*Hati Humajun*. Naczelnym wodzu i gorliwym mój Muszyrze Omer Baszo! Z załączonego tu cesarskiego fermanu dowiesz się, że równie jak chlubne usiłowania Twoje, które na największą zasługę pochwałę i powszechnie uznanie, pomnożyły łaskę Moją dla Ciebie, tak też wierne i waleczne zachowanie się jenerałów, oficerów i żołnierzy Mojej ces. armii, zostającej pod Twym dowództwem, będąc oznaką gorliwości, wierności i męstwa im wrodzonego, sprawiło Nam przyjemność bez granic i zjednało Nasze uznanie. — Użyj ze więc i teraz w Krymie wszystkich sił Twoich, jak tego po Tobie wymaga gorliwość i wierność Twoja, a pokładaj całe zaufanie w miłosierdziu Pana wszechświata, byś oddał wielkie usługi i utwierdził podwójnie Nasze względy dla Ciebie nieustanną starannością w przyjaźnym obejściu się z jenerałami, oficerami i żołnierzami obydwóch wysokich mocarstw, z Nami sprzymierzonych w sprawie, w której cały świat uznaje prawo mego kraju, i ażebyś dał nowe dowody Twjej wrodzonej dzielności, Twjej wytrwałości w służbie w każdym względzie zasad wojskowych i Twych szczerych uczuć względem Mojej osoby.“

2) „*Cesarski Ferman*. Do Muszyra Mojej cesarskiej armii w Rumelii, Mego naczelnego wodza Omer Baszy itd. „Gdy Cię dojdzie Mój wysoki podpis cesarski, wiedz, że obrona potęgi i niezawisłości Mego państwa i Moich wiernych poddanych i utrzymanie ich pomyślności i spokoju, równie dla Mnie jak dla każdego rozumnego i światłego człowieka kochającego swój rząd, jest głównem i najszcowniejszym zadaniem. I równie jak chlubna staranność, jaką łożyłeś od początku szczęśliwie ukończonej i w tym najlepszym celu przedsięwziętej kampanii, pomnożyła Moją Cesarską łaskę dla Ciebie, tak też i zwycięzkie wojska Moje zostające pod Twemi rozkazami, pokazawszy całemu światu swem zachowaniem się wierne i zupełne poświęcenie i dowiodłszy raz jeszcze w obec przyjaciół, że są dzielnymi potomkami owych walecznych, którzy za czasów sławnych przodków Naszych i w ich usługach przelewali krew i nie szczędzili życia dla utrwalenia podstaw cesarstwa i pomyślności kraju, dowiodłszy oraz, że zaufanie, jakie w nich pokładaliśmy pod względem trudów i przykrości każdej wojny, że je znosić będą z dumą w obronie niepodległości i sławy Naszego Cesarstwa i ojczyzny, uzasadnione jest prawdą istniejących czynów, i ocaliwszy nanowo i zupełnie wielką sławę wojenną krajowi, zasłużyło tem postępowaniem swoim na Naszą najwyższą łaskę, na Nasze uznanie i ocenienie. Niewątp, że w modłach Naszych pamiętamy zawsze o Twjej światłej osobie, równie jak o wszystkich jenerałach, oficerach i żołnierzach wyższych i niższych Naszej cesarskiej armii, którą ani na chwilę nieprzestajemy zajmować się osobiście, dbając nieustannie o wszystko, co może ulżyć ciężarowi i pomnożyć pomyślność i dobry byt wszystkich, że nakoniec wszędzie, gdzie Moja cesarska armia się znajduje i dokądkolwiek będzie wyprawiona, łaska Moja i wysoka Moja opieka zawsze towarzyszyć jej będzie. Właśnie teraz wymaga nieodzownie służba Mego państwa, ażeby dostateczną część wojsk Mojej cesarskiej armii w Rumelii udając się z Tobą do Krymu, połączyła się z zwycięzkimi Mojemi wojskami, które się tam wprzód udały i z armiami dwóch wysokich mocarstw, szczerze i ściśle z cesarstwem Mojem sprzymierzonych, by pokonać nieprzyjaciela. — Oczy Moje zwrócone na was. Pokładajcie zaufanie w pomocy i miłosierdziu Boga, Pana wszechświata i idcie za sławą przodków, służąc sprawie honoru państwa i narodu. Staraj się jak najusilniej o przyjaźń i zgodę w obejściu z jenerałami, oficerami i żołnierzami obydwóch wysokich powyżej wspomnianych mocarstw ze Mną sprzymierzonych w sprawie, w której słuszność praw Mego państwa uznana jest przez świat cały.“

Utwierdź tem sposobem podwójnie Moją łaskę cesarską dla Ciebie, daj nowe dowody Twojego wrodzonego męstwa, twego znanego poszanowania zasadniczych ustaw wojennych i poświęcenia dla Mojego cesarskiego Majestatu. — Ażeby Ci wydać rozkaz powyższy i uczcić Ciebie i wojsko Moje cesarskie będące pod Twemi rozkazami, wydany został umyślnie niniejszy Mój wszechmocny ferman i opatrzony na czele moim uprzejmym *Natihumajak*. Ażeby Ci oświadczyć ustnie Moją łaskę i Moją wysoką wolę cesarską, wysłany został do Ciebie jeden z wysokich dygnitarzy Mego Cesarstwa, *Mahmud Bej Mustehar* ministerstwa spraw zagranicznych. Za jego przybyciem pospiesz o głosić wysoką Moją wolę i Moje żywe cesarskie upodobanie wszystkim jenerałom, oficerom i żołnierzom zostającym pod Twemi rozkazami i czuwaj jak potąd dniem i nocą nad ich dobrem. To wiedz i wierz Memu dostojnemu podpisowi.

Dano w pierwszej dekadzie miesiąca Robine-Alschir (grudnia) 1271 (1854). (Zeit.)

(Początek konstantynopolska. — Swawole i niecne sprawy po ulicach. — Uroszczenia tragarzy.)

W korespondencji Gazety kolońskiej z *Konstantynopola* z 28. grudnia czytamy pomiędzy innymi: „Ze Francuzi myślą o dłuższym pobyciu na wybrzeżach tutejszych, dowodzą liczne kontrakty wynajmu, które pozawierali nanowo na dwa i na trzy lata. Straże w Pera mają pozawierać już temi dniami, a służbę patrolową odbywają już teraz, i możemy się tu spodziewać stanu obleżenia. Powodem tego były z jednej strony częste morderstwa popełniane na żołnierzach francuzkich, z drugiej zaś swawola francuzkich i angielskich majtków, której postanowiono zaradzić. Podług doświadczeń z ostatnich dni niebezpieczna żołnierzowi francuzkiemu pokazywać się samemu na ulicy. Dopiero wczoraj znaleziono jednego sierżanta francuzkiego, który na chwilę tylko oddalił się od swego towarzysza, zamordowanego przed kawiarnią w Galata. W tej samej dzielnicy zburzyli majtki angielscy jedną kawiarnię zato, że gospodarz kilkakrotnie ich oszukał. W kilku dniach ma przybyć zandarmerya francuzka, która będzie przedewszystkiem czuwać nad utrzymaniem porządku i bezpieczeństwa w pewnych osławionych okolicach i lokalach publicznych. — W Galata zaczynają się przyjmować zwyczaje europejskie. Tak zwani Chamale, tragarze oburzeni na swego cechmistrza Chamalbasę i innych urzędników zastanowili wczoraj swoje roboty, dowodząc, że teraz, gdy wszystko przekształca się na sposób francuzki, pragną i oni większej wolności w użytkowaniu z swej pracy, i niechca, by inni z niej korzystali. Dopiero gdy im zrobiono niejaki koncesye, powrócili do swych zatrudnień. (W. Z.)

Azya.

Z Kalkuty donoszą z d. 5. grudnia r. z., że oddział angielsko-francuzkich okrętów wojennych na morzu japońskim wziął fregaty rosyjskie „Aurorę“ i „Dianę.“

Powstańcy wzięli znaczną część floty cesarskiej. (Zeit.)

Z teatru wojny.

(Wzajemna korespondencya admirałów francuzkiego i angielskiego.)

Monitor donosi: Admirałowie Dundas i Hamelin przestali sobie nawzajem następujące listy:

Na pokładzie okrętu „Fourious“ w zatoce Kacza 19. grudnia 1854.

Kochany admirale! Niemogę złożyć dowództwa niepożegnawszy floty zostającej pod Twemi rozkazami, z którą tak długo z dumą i przyjemnością wspólnie działałem. To drogie wspomnienie zabiorę z sobą do Anglii i zachowam je na zawsze. Proszę pana jeżeli w tem nie złego nieupatrujesz, byś oficerom i marynarzom zostającym pod Twemi rozkazami wyraził uczucia moje z zapewnieniem moich stałych życzeń względem jak najświetniejszego spełnienia ich nadziei.

Przyjm sam kochany admirale życzenie, ażebyś za powrotem do Ojczyzny znalazł szczęście, jakiego pragniesz.

J. W. Dundas.

Na pokładzie okrętu „Montesuma“ Kamiesz 22. grudnia 1854.

Kochany admirale! Mam zaszczyt uwiadomić pana, że jutro dnia 23. grudnia składam dowództwo eskadry francuzkiej w ręce wice-admirała Bruat. W chwili, w której się rozłączam z panem i z eskadrą zostającą pod jego rozkazami, proszę jeżeli przeciw temu nie niemasz, wyrazić wszystkim swym oficerom i marynarzom w mem imieniu, ile się czułem szczęśliwym w nieustannem współdziałaniu i w dobrej harmonii, z jaką wspólnie prowadziliśmy wszelkie morskie i wojskowe działania od chwili naszego wypłynięcia na czarne morze. Jakkolwiek oddalony od nich jednak zawsze całym sercem będę brać udział w ich pomyślności, a wspomnienie chwil, któreśmy wspólnie przepędzili, będzie dla mnie jednym z najprzyjemniejszych w całym moim morskim zawodzie.

Przyjm pan odemnie kochany admirale dla siebie życzenia szczęścia i wyraz moich najkliwszych i najprzychylniejszych uczuć.

Hamelin. (Zeit.)

(Rozkaz dzienny Canroberta z doniesieniem pochwały królowej Wiktorji dla wojska.)

Dzienniki londyńskie ogłaszają następujący rozkaz dzienny jenerała Canroberta:

„Naczelnym dowódcą poczytuje sobie za szczęście podać do wiadomości wojsk zaszczytne dla broni naszej wyrazy, któremi Jej Mość królowa angielska pochwalić raczyła zachowanie się nasze w bitwie pod Inkermanem. Z wdzięcznym zaspokojeniem uznała królowa waleczność, z jaką wojska jej sprzymierzonego, Cesarza Francuzów, przybyły w pomoc dywizjom angielskim wciągniętym w tak nierówną walkę. Jej Mość królowa szczerze jest uradowana serdecznie współdziałaniem naczelnego wodza, jenerała Canroberta, i walecznym zachowaniem się dzielnego jenerała Bosquet. Pochwała okrzyki radości, któremi żołnierze obydwóch narodów w ciągu bitwy wzajemnie się witały; upatruje w tem dowód wzajemnego szacunku, jaki utwierdziła terazniejsza kampania i czyny bohaterskie, które w niej wyszły na jaw po obydwóch stronach. Jej Mość królowa angielska niemogła w pochlebniejszy sposób uznać zachowania się armii w bitwie pod Inkermanem. Spiesząc na pomoc naszym walecznym sprzymierzeńcom, spełniliśmy tylko powinność, którejby oni z do-

świadczoną swą walecznością równie względem nas byli dopełnili, z tą walecznością, którąśmy na własne oczy widzieli.

Główna kwatera pod Sebastopolem 28. grudnia 1854. (W. Z.)

Wiedeń, 19. stycznia. Najnowsze wiadomości z *Konstantynopola* są z dnia 8., lecz w ogóle nie przynoszą nic ważniejszego. *Derwisz Basza* wraca z księstw naddunajskich dla objęcia znów ministerjum wojny. *Omer Basza* powrócił już z Bałakławy do Warny. *Journ. de Const.* utrzymuje, że z końcem tego miesiąca stanie już do 35.000 wojska tureckiego w Eupatoryi. Dziennik pomieniony oblicza terazniejszy stan wojsk walczących w Krymie w sposób następujący: Turecka armia ekspedycyjna liczy do 60.000, francuzka około 150.000, angielska zaś do 50.000 żołnierza. Rosyjska siła wojskowa wynosi około 170.000 wojowników. Według listu otrzymanego z Krymu miał jenerał *Canrobert* rząd swój zapewnić, że dalszych już posiłków wojskowych do Krymu nie potrzeba. Ośmioma paropływami wysłano odzież zimową i żywność do Bałczyku i Warny dla armii naddunajskiej przeznaczonej do Krymu. Wielki wezyr był niedawno na uczcie dyplomatycznej u ces. austriackiego internuncjusza. Paropływ *Lloydy „Jonio“* zawiął do Konstantynopola z rekwizytami na zimę i 150ma barakami z drzewa. *Ali Baszę* terazniejszego ministra spraw zewnętrznych mianowano prezydentem rady państwa w miejsce zmarłego *Szekiba Effendego*. Minister marynarki, *Halil Basza*, zachorował niebezpiecznie. Paropływ śrubowy „*Napoleon*“ zawiął z wód czarnego morza do Konstantynopola. (L. k. a.)

(Doniesienie z teatru wojny azjatyckiego.)

Do *Monitora* piszą z *Erzerumu* z 19. grudnia, że dywizya rosyjska, która zajmowała pozycje we wsiach Diadinie, Uksz-Kilisy i Kara-Kilisy w okolicach Bajazethu, ustąpiła całkiem z ziemi tureckiej i cofnęła się do Eriwanu. Po tem ustąpieniu się wojsk rosyjskich wolna już droga do Persyi, a handel z *Erzerumu* zaczyna się ożywiać. Odwrót Rosyan przypisują ściąganiu się wojsk tureckich pod *Toprak-Kale*. Rosyanie mieli przed swym odwrótem cały kraj spustoszyć i osady wiejskie popalić. (Abbl. W. Z.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 17. grudnia. Dzienniki piemonckie z 15. b. m. nie-wspominają nic o zamachu na osobę króla, zaczem rozszerzona w *Medyolanie* pogłoska o tem jest zupełnie zmyślona. (Tę pogłoskę — pisze *Litogr. korresp. austr.* — telegrafowano nam wczoraj, ale dla zbyt małej wiarogodności pominęliśmy ją całkiem.)

Tryest, 18. stycznia. Przybył tu parostatek z *Lewanty*. *Omer Basza* wrócił z Bałakławy do Warny. Według doniesienia z Bałakławy miał jenerał *Canrobert* zaproponować, żeby już nie przysyłano wojsk do Krymu. *Derwisz Basza* powróci z księstw i objęcie znowa sprawy ministerjum wojny. Wielki wezyr był na objęciu dyplomatycznym u c. k. internuncjusza. (W. Z.)

Tryest, 19. grudnia. Jutro przybędzie tu deputacya senatu montenegryńskiego z prezydentem, *Jerzym Petrovichem* na czele, dla zabrania narzeczonej księcia *Daniły*. *Grecki Biskup* z *Zary* odprawi ceremonię zaślubin.

Turyn, 17. grudnia. Podług dziennika *Armonia* wyruszy część kontyngensu już 28. lutego w pochód. Dalsza pogłoska tego dziennika, jakoby jenerał *Chrsanowski* miał otrzymać komendę w tej ekspedycyi, niezasługuje na wiarę. *Dabormida* został mianowany jenerał-lejtnantem artylerji.

Paryż, 18. grudnia. Monitor donosi: Ogólna kwota subskrypcyi na pożyczkę wynosi 2175 milionów franków; 835 milionów subskrybowano w kwotach po 500 fr.; te pozycje będą zredukowane o 40 pret.; dalsze zaliczki kaucyi będą zwrócone. Dalej donosi dziennik urzędowy z Bałakławy, że na dniu 9. b. m. odparto nową wycieczkę Rosyan z Sebastopola.

Ateny, 12. grudnia. Pomiędzy rządami Grecji i Portugalji został zawarty traktat handlowy.

Trebizonda, 28. grudnia. Sądzą tu, że Rosyanie pozostaną przy swym systemie obronnym, i uważają kompanię w *Wyzszej Armenii* tymczasowo za skończoną. (L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie stryjskim.)

Stryj, 19. stycznia. Według doniesień handlowych podajemy średnie ceny cerealiów i innych artykułów, jakie były w pierwszej połowie miesiąca na targach w Skolem, Stryju, Wojniłowie, Żydaczowie i Żurawnie: korzec pszenicy 14r.—14r.—12r.30k.—13r.12k.; żyta 11r.—11r.48k.—11r.—11r.—9r.50k.; jęczmienia 9r.—9r.—8r.—9r.—8r.; owsa 6r.36k.—8r.12k.—7r.30k.—8r.—7r.30r.; hreczki w Żydaczowie 7r.; kukurudzy 13r.—12r.—13r.—11r.—0; kartofli w Skolem 4r. Cetnar siana 1r.40k.—1r.24k.—1r.36k.—1r.—1r.15k. Sąg drzewa twardego 6r.—5r.20k.—3r.40k.—6r.30k.—5r., miękkiego 2r.36k.—4r.—2r.24k.—6r.—3r.48k. Funt mięsa wołowego 5k.—4 $\frac{1}{2}$ k.—5k.—3 $\frac{2}{5}$ k.—4k. Garniec okowity 2r.—2r.24k.—2r.2k.—1r.46k.—2r. m. k.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 22. stycznia.

PP Winnicki Ludwik, z Wierzbic. — Korzeniowski Alex., z Machnowa. — Antoniewicz Winc., z Skwarzawy. — Czermiński Juliusz, z Glińska. — Miłński Franciszek, z Helenkowa. — Prechowsky Józef i Piotr, z Dikowic.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 22. stycznia.

PP. Wussin, c. k. pułkownik, do Jarosławia. — Kliczmer, c. k. kapitan, do Krakowa.

Kurs lwowski.

Dnia 22. stycznia.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	5	52	5	55
Dukat cesarski " "	5	56	5	58
Półimperyal zł. rosyjski " "	10	9	10	12
Rubel srebrny rosyjski " "	1	58	1	59
Talar pruski " "	1	53	1	56
Polski kurant i pięciozłotówka " "	1	25	1	26
Galic. listy zastawne za 100 zr. bez kuponów	91	5	91	20
Galic. listy zastawne z kuponami	76	—	76	20

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 22 stycznia 1855.

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po m. k.	91	10
" sprzedał " " " " " " " " " " " "	—	—
" dawał " " " " " " " " " " " "	—	—
" żądał " " " " " " " " " " " "	91	40

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 18. stycznia.

		w przecięciu
Obligacje długu państwa 5% za sto 84 1/4 84	84 1/4	84 1/4
detto z r. 1851 serya B. 5%	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą 4%	—	—
Obligacje długu państwa 4 1/2%	—	—
detto 4%	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą 4%	64 3/4	46 3/4
detto 3%	—	—
detto 2 1/2%	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834	233 233 1/4	233 1/4
detto	120 1/4 1/2 1/2	120 3/4
detto	102 1/4 1/2 1/2	102 1/4
Obl. wiedz. miejskiego banku 2 1/2%	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 5%	—	—
Obl. indemn. Niz. Austr. 5%	—	—
detto krajów koron. 5%	75 1/4 77 1/4	76 1/2
Akcyje bankowe	1032 1033 1034	1033
Akcyje n. a. Tow. eskp. na 500 złr. 476 1/4	476 1/4	476 1/4
Akcyje kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr. 1986 1/4	1986 1/4	1986 1/4
Akcyje kolei żel. Głognickiej na 500 złr.	—	—
Akcyje kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.	—	—
Akcyje kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr. 261	261	261
Akcyje Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr. 546 547	547	547
Akcyje austr. Lloyd'a w Tryeście na 500 złr.	—	—
Galic. listy zastawne po 4% na 100 złr.	—	—
Renty Como	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 18. stycznia.

		w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur. 126 7/8 2/4 1/4 l.	126 7/8	126 7/8 aso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 1/2 fl. 125 7/8 7/8 l.	125 7/8	125 7/8 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank. 93 1/2 l.	—	2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	2 m.
Londyn za 1 funt sztrl. 12-14 13 12	12-13	2 m.
Lyon za 300 franków	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr. 124 1/2 l	124 1/2	2 m.
Marsylia za 300 franków	—	2 m.
Paryż za 300 franków 147 1/2 1/2 1/2 l.	147 1/2	2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	—	31 T. S.

KRONIKA.

Siódmy wykaz dawców, którzy A na obdzielenie ubogich pożywną zaplą i B na założenie domu roboty złożyli szczerobliwe dary:

C. k. krajowy radca medycynałny p. Strański na A 5r.; fizyk miasta p. Mossing na A 30k.; c. k. radca rządowy i dyrektor policyi p. Chomiński na A 5r. na B 5r. PP. nadkomisarze policyi: Nadermann, Szmidowicz i Brynkowski na A po 1r. i na B po 1r. PP. komisarze policyi: Hirschberg na A 1r. na B 1r., Weydner, Köhler, Kollarzowski, Langner i Vogel na A po 30k. i na B po 30k.; pan Tępy, sekretarz dyrekcji policyjnej na A 20k. i na B 20k. Reszta personalu c. k. dyrekcji policyjnej na A 5r.36k. na B 5r.58k. Pan Józef Meyer na B 12r.37k. P. Chyliński, radca gminy na B 5r. Pni. hrabina Magdalena Łosiowa na A 25r. na B 25r. C. k. radca ministeryalny p. Krajewski na A 15r. PP. nadradcy finansowi: Madurowicz na A 3r. na B 2r., Kunz na A 3r., Biegelmayr na A 2r. PP. radcy finansowi: Ostrow na A 5r. na B 5r., Bogucki na A 2r., Jeiteles na B 2r., Pietsch na A 2r. PP. sekretarze finansowi: Sierzystie na A 2r., Kettstain na A 1r. Kontrolor głównej kasy krajowej p. Wang na A 1r. Dyrektor archiwum map p. Schmidtschlaeger na A 3r.; nadinspektor archiwum map p. Harassek na A 2r. Dyrektor głównego urzędu pocztowego p. Veltze na A 2r. na B 2r.; reszta urzędników głównej dyrekcji pocztowej na A 8r.34k. na B 5r.50k. P. Józef Breuer radca gminy na A 4r. na B 4r. P. O. T. Winkler kupiec na A 1r. na B 1r. JMK. Lipnicki kanonik obrządku gr. kat. na B 12r.

— Książę Albert, terażniejszy kanclerz uniwersytetu w Cambridge, rozpiął dla uczniów tamtejszych za najlepszy poemat o „Wojnie Krymskiej“ na-

Konstantynopol za 1 złoty Para — 31 T. S.
Cesarskie dukaty — 31 Agio.
Ducaten al marco — Agio.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 19. stycznia o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam 104 1/2 — Augsburg 126 1/2. — Frankfurt 125 1/2. — Hamburg 92 3/4. — Liwurna —. — Londyn 12.12 l. — Medyolan 124. — Paryż 147 l.
Obligacje długu państwa 5% 83 1/4 — 84. Detto S. B. 5% 94 — 95.
Detto 4 1/2% 72 1/2 — 72 3/4. Detto 4% 64 3/4 — 65. Detto z r. 1850 z wypłatą 4% 92 1/4 — 92 3/4. Detto z r. 1852 4% 91 1/4 — 91 3/4. Detto 3% 50 1/4 — 51. Detto 2 1/2% 42 — 42 1/4. Detto 1% 16 3/4 — 16 7/8. Obl. indemn. Niz. Austr. 5% 82 1/4 — 82 3/4. Detto krajów kor. 5% 75 — 79. Pożyczka z r. 1834 233 — 233 1/4. Detto z r. 1839 120 1/4 — 120 1/2. Detto z 1854 102 1/8 — 102 3/16. Oblig. bank. 2 1/2% 58 — 58 1/4. Obl. lom. wen. pożycz. r. 1850 5% 99 —. Akc. bank. z ujmą 1030 — 1032.
Detto bez ujmy —. Akcyje bankowe now. wydania —. Akcyje banku eskomp. 95 1/4 — 95 1/2. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda 198 3/4 — 198 3/4. Wied.-Rabskie 115 1/2 — 115 3/4. Detto Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej 259 — 261. Detto Tyrnawskiej 1. wydania 17 — 20. Detto 2. wydania 30 — 35. Detto Edynbursko-Neusztadzkiej —. Detto żeglugi parowej 547 — 548. Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 540 — 542. Detto Lloyd'a 563 — 565. Detto młyna parowego wiedeń. 132 — 133. Renty Como 13 — 13 1/4. Esterhazygo losy na 40 złr. 83 — 83 1/4. Windischgrätz'a losy 28 3/4 — 29. Waldsteina losy 28 1/4 — 28 1/2. Keglevicha losy 11 — 11 1/4. Cesarskich ważnych dukatów Agio 30 7/8 — 31.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 22. stycznia.

Obligacje długu państwa 5% 83 1/4; 4 1/2% 72 1/4; 4% —; 4% z r. 1850 — wylosowane 3% —; 2 1/2% —. Losy z r. 1834 234; z r. 1839 119 1/4. Wied. miejsko bank. —. Akcyje bank. 1024. Akcyje kolei półn. 1975. Głognickiej kolei żelaznej 258. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 544. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akcyje niz.-austr. Towarzystwa eskompowego a 500 złr. 475 złr.

Amsterdam l. 2. m. 105. Augsburg 127 1/4 l. 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 126 3/8 l. 2. m. Hamburg 93 3/4 l. 2. m. Liwurna — l. 2. m. Londyn 12.18. 3. l. m. Medyolan 124 3/4. Marsylia —. Paryż 148 1/4. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. 31 3/4. Pożyczka z roku 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Oblig. indemn. 75 Pożyczka z roku 1854 101 3/4.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiedeń. d. 19. stycznia o pół do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio 30 7/8. Ces. dukatów obrączkowych agio 30 3/8. Ros. imperyalu 10.7. Srebra agio 26 gotówka.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 21. stycznia.

Pora	Barometr w mierze parys. wprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	328.02	— 4.9°	89.7	póln.-wsch.	pochmurno
2 god. pop.	328.31	— 3.0°	90.8	póln.-wsch.	"
10 god. wie.	328.79	— 3.6°	94.4	"	"

TEATR.

Dziś: Opera niem.: „Robert der Teufel.“

We środę: 24. stycznia 1855 r. w Abonamencie:

„Jan czyli Wychowaniec Bilardowy“

Komedia z Teatrów Warszawskich, tłumaczona z francuskiego (pp. Signol i Théaulon) w 2 aktach z poprzedzającym prologiem pod tytułem:

„KAWIARNIA.“

Drugie przedstawienie zapowiedzianego Dramatu „Urszula“ odłożone zostało na czas dalszy.

grode składającą się ze złotego medalu. Wypracowania mają być nadesłane do 31. marca a żaden poemat nie może obejmować więcej nad 200 wierszy.

— W Londynie urządzono bardzo ciekawą wystawę artykułów budowniczych. Są tam domy w całości i rozłożone na pojedyncze części składowe; kolumny, drzwi i bramy, ozdoby, sztukaterie i ornamenta wszelkiego rodzaju używane tak wewnątrz jak i zewnątrz, nowe maszyny i przyrządy do używania gazu i t. p. Modele i plany budynków są poczęści rysowane po części fotografowane, albo też en relief i na mały rozmiar układane podług oryginału; a wszystko to z Anglii tylko.

— Za staraniem uczestników wystawy przemysłowej w Paryżu, którym jak wiadomo niewolno nie sprzedawać ani wewnątrz pałacu wystawy, ani też w zabudowaniach pobocznych, mają urządzić u wnieścia de Antim 1500 sklepów, gdzie będą sprzedawane te artykuły, które w wielkich galeriach obudzą największe zajęcie. Każdy sklep taki będzie na cały czas wystawy najęty za 1000 franków.

— Kaznodzieja na sprzedaż. Pod tym napisem ogłasza niejaki p. James W. Mullan w dzienniku „Louisville Courier“, że ma na sprzedaż Murzyna, imieniem James Howell, będącego własnością dziedzica z Lewis Howell, który zapotrzonny jest w paszport z 18. października do Louisville i napowrót i ma oprócz tego od kościoła Baptistów w Simpsonville pozwolenie miewać publiczne kazania.

Subskrypcya otwarta w Redakcyi Gazety Lwowskiej na Bal Ochronek małych Dzieci i Niemowląt w Niedzielę d. 28. b. m.